

De l'escriptura a la correcció

Daniel Cassany, *La cuina de l'escriptura*. Empúries, col·lecció *Les naus d'Empúries*. Barcelona, 1993.

Daniel Cassany, *Reparar l'escriptura. Didàctica de la correcció de l'escrit*. Graó, col·lecció: *Materials per a la innovació educativa*. Barcelona, 1993.

Manel Ollé

L'any 1987 Daniel Cassany publicava la seva tesi de llicenciatura amb el títol de *Descriure escriure* i amb subtítol de *Com s'aprèn a escriure*. Es tractava d'un treball teòric que tenia la gran virtut de desmuntar de forma sistemàtica alguns dels tòpics i prejudicis que planen sobre l'escriptura i que la converteixen en una habilitat esotèrica, apta només per a alguns escollits —els escriptors— tocats per les muses de la inspiració.

Sis anys després, Daniel Cassany publica gairebé simultàniament dos llibres més sobre l'escriptura. A diferència de *Descriure escriure*, aquests dos llibres no s'adrecen als estudiosos sinó als usuaris del llenguatge. L'un s'adreça als que escriuen (cartes, currículums, informes, avisos, exàmens, articles) i l'altre als que corregeixen escrits en un context escolar.

La cuina de l'escriptura es presenta com un “manual per aprendre a redactar”. Daniel Cassany hi ha reunit un conjunt de consells, orientacions i regles que tenen com a nord l'escriptura llegible i el llenguatge planer. Després d'unes breus consideracions teòriques inicials, ens ensenya a usar el llenguatge d'una forma “políticament correcta” (seguint les directrius de la Unesco) pel que fa al sexisme. A continuació proposa un sèrie de camins per superar la síndrome del full en blanc (esquemes, pluges d'idees...) i s'acaba centrant en l'establiment de criteris per organitzar els paràgrafs, construir les frases, puntuar, triar els mots, enfocar el punt de vista, presentar i revisar l'escrit.

La cuina de l'escriptura pot ser un bon antídoto contra les instruccions indesxifrables, els articles críptics, les monografies il·legibles o els reglaments enrevessats. Proposa un conjunt de reflexions útils per solucionar amb eficàcia les situacions instrumentals del llenguatge i els contextos on prima la llegibilitat, com ara els mitjans de comunicació o el llenguatge administratiu.

Tot i que el manual sembla orientat a aquests usos on preval la funció informativa, en diferents moments apareixen exemples i models del llenguatge literari. Al meu parer, el tractament del llenguatge literari en el llibre és força simplificador. Daniel Cassany el presenta com un tipus de llenguatge que es pot permetre el luxe d'allunyar-se del model de prosa llegible, endreçada i planera que proposa: el defineix com una desviació ocasional d'allò “normal”. Així, per exemple, presenta una narració breu de Thomas Bernhard com un exemple de “estil barroc de frases inacabables...”

Dedicat als mestres

El segon llibre que ens ocupa, *Reparar l'escriptura*, s'adreça als mestres que s'avorreixen corregint els escrits dels seus alumnes. Daniel Cassany proposa una sèrie de mesures per convertir el ritual frustrant, inútil i mecànic de la correcció en una activitat més àgil i amb una incidència real en l'aprenentatge de l'alumne.

Daniel Cassany comença per replantejar-se el rols mestre-alumne i per inserir la correcció dels textos en el procés d'escriptura. Entre les propostes concretes que formula destaquen la de corregir més aviat els esborranys que els textos finals, la de personalitzar les correccions en forma d'entrevistes, la d'engegar mecanismes d'escriptura que permetin una correcció selectiva... Es tracta d'un llibre útil que integra la reflexió personal fruit de l'experiència docent amb el coneixement de les propostes d'altres estudiosos d'aquesta qüestió.

Avui. 3-10-1993. *De l'escriptura a la correcció*. Manel Ollé.